

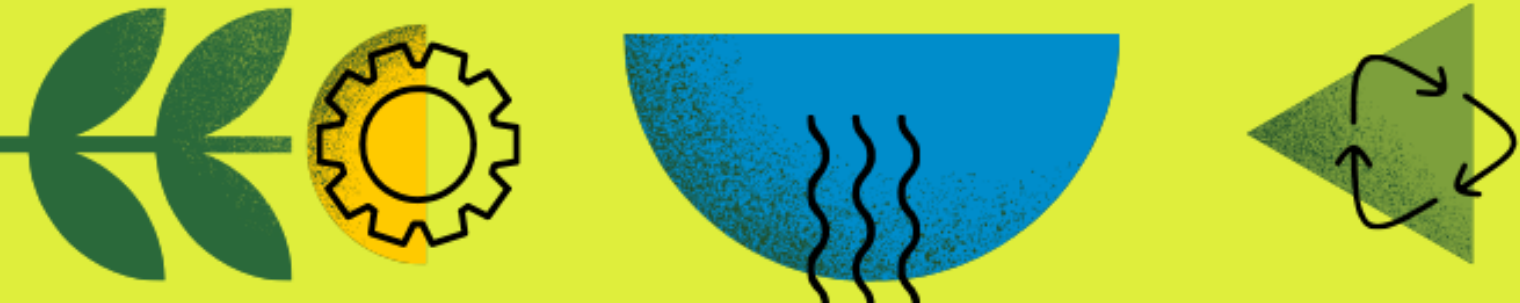

REZOLUȚIA

FORUMULUI ONG-URILOR DE MEDIU
DIN REPUBLICA MOLDOVA
„GÂNDIM SUSTENABIL,
ACȚIONĂM RESPONSABIL”

21 MARTIE 2025, CHIȘINĂU

Reunind 150 participanți, **Ediția anului 2025 a Forumului ONG-urilor de Mediu**, s-a desfășurat la data de 21 martie 2025.

Evenimentul sub motto-ul „*Gândim sustenabil, acționăm responsabil*”, a fost găzduit de Asociația Obștească “EcoContact”, cu sprijinul financiar al Suediei și cofinanțat de Agenția Austriacă pentru Dezvoltare cu fonduri ale Cooperării Austriece pentru Dezvoltare (ADC).

Participanții la Forum

Fiind profund preocupați de:

- Evoluțiile recente din sectorul de mediu din Republica Moldova, alături de creșterea numărului de acte de corupție și încălcări ale legislației de mediu, evidențiază deficiențe în aplicarea normelor existente, precum și absența unor mecanisme eficiente de monitorizare și sancționare;
- scăderea semnificativă a numărului de organizații de mediu active atât în dreapta, cât și stânga Nistrului, manifestată prin retragerea sau reducerea considerabilă a activităților acestora, cauzată de lipsa resurselor, îmbătrânirea și epuizarea profesională a membrilor și liderilor, dar și de contextul socio-economic dificil, marcat de instabilitate;
- îngrijorarea privind riscul real de influență disproporționată a procesului decizional în domeniul mediului de către interese economice, în detrimentul interesului public și ecologic. În cadrul consultărilor publice, se constată adesea o receptivitate disproporționată din partea autorităților față de opiniile actorilor economici, în timp ce vocea comunităților și a organizațiilor de mediu este frecvent ignorată sau tratată într-un mod formal;
- insuficiența programelor coerente de formare și consolidare a capacităților pentru organizațiile neguvernamentale de mediu privind acquis-ul comunitar, obligațiile de conformare și funcționarea mecanismelor instituționale ale Uniunii Europene limitează considerabil implicarea eficientă a societății civile în procesul de integrare europeană;
- lipsa unor strategii eficiente de comunicare publică pe teme de mediu și integrare europeană contribuie la dezinformarea sau apatia publicului larg față de reformele necesare și beneficiile acestora;
- impactul advers semnificativ al conflictului militar din Ucraina asupra mediului, în mod deosebit asupra cursurilor de apa și zone transfrontaliere.

Îndeamnă toate părțile interesate – autorități publice, instituții internaționale, parteneri de dezvoltare, mediul academic și sectorul privat – să își unească și să își coordoneze eforturile în vederea asigurării și respectării dreptului fundamental al fiecărui cetățean la un mediu sănătos, așa cum este consfințit în articolul 37 al Constituției Republicii Moldova. Totodată, se subliniază importanța consolidării capacităților și sprijinirii active a reprezentanților societății civile de mediu, ca actori esențiali în procesul de promovare a sustenabilității, responsabilității și democrației în gestionarea problemelor de mediu;

Susținând implementarea documentelor de politici naționale care vizează promovarea integrării europene a Republicii Moldova, în contextul statutului său de stat candidat la aderarea la Uniunea Europeană, considerând acest proces esențial pentru alinierea țării noastre la standardele europene în domeniul protecției mediului, precum și pentru consolidarea statului de drept, a bunei guvernări și a implicării active a societății civile;

Conștientizând că un mediu sănătos, precum și disponibilitatea resurselor naturale nepoluate, au un impact direct și semnificativ asupra sănătății populației, calității vieții și bunăstării generațiilor actuale și viitoare;

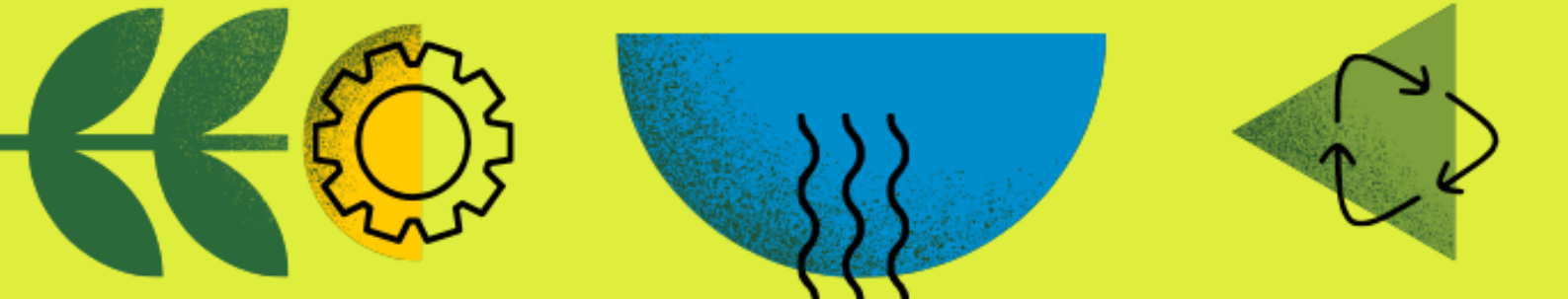
Recunoscând că un mediu curat și sănătos, precum și accesul la resurse naturale nepoluate, constituie factori esențiali pentru protejarea sănătății publice, asigurarea calității vieții și garantarea bunăstării durabile a generațiilor prezente și viitoare;

Recunoscând că starea mediului influențează în mod direct calitatea vieții, determină ritmul dezvoltării durabile și condiționează tranziția verde și creșterea economică sustenabilă;

Conștientizând că apa și biodiversitatea reprezintă cele mai valoroase și esențiale resurse naturale, iar calitatea acestora este influențată direct de managementul acestora, de prezența și gestionarea surselor de poluare;

Recunoscând apa ca resursă strategică de importanță vitală pentru securitatea națională, ceea ce impune ca protecția și gestionarea durabilă a acesteia să prevaleze asupra intereselor economice pe termen scurt, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile și ale interesului public;

Fiind profund alarmați de situația îngrijorătoare legată de fluviul Nistru, în special în ceea ce privește scăderea debitului, degradarea calității apei și modul în care acesta este gestionat de către partea ucraineană, considerând foarte important ca acțiunile Guvernului să fie mai direct orientate spre atingerea beneficiilor naționale, fără impact negativ asupra ecosistemelor riverane și mediului;

Confirmând utilitatea și eficiența serviciilor climatice în gestionarea provocărilor generate de schimbările climatice, dar și importanța dezvoltării și aplicării unor tehnici și mecanisme de adaptare, bazate pe date științifice și prognoze meteorologice, care să sprijine sectoarele vulnerabile și să contribuie la reducerea riscurilor, creșterea rezilienței și asigurarea unei dezvoltări durabile pe termen lung;

Fiind îngrijorați de vulnerabilitatea sporită a localităților, populației și sectoarelor de dezvoltare națională în fața schimbărilor climatice și a intensificării fenomenelor meteorologice extreme prezente pe teritoriul țării;

Recunoscând importanța și necesitatea unei implicări comune și coordonate în implementarea Programului național de extindere și reabilitare a pădurilor pentru perioada 2023–2032, a Strategiei de Mediu 2024–2030, a Strategiei de Adaptare la Schimbările Climatice până în 2030, precum și a altor documente de politici relevante, inclusiv prin asigurarea coerenței și interconexiunii acestora cu politici din sectoare conexe, precum agricultura, transportul, energia și dezvoltarea regională;

Conștientizând importanța și rolul major pe care îl are mass-media, în special jurnalismul de mediu, în procesul de informare, investigare, sensibilizare și educație ecologică a populației;

Fiind îngrijorați de vulnerabilitatea energetică a țării, reflectată inclusiv prin eficiența energetică redusă a majorității clădirilor locative, precum și prin existența unor sisteme ineficiente și poluante de producere și distribuire a agentului termic;

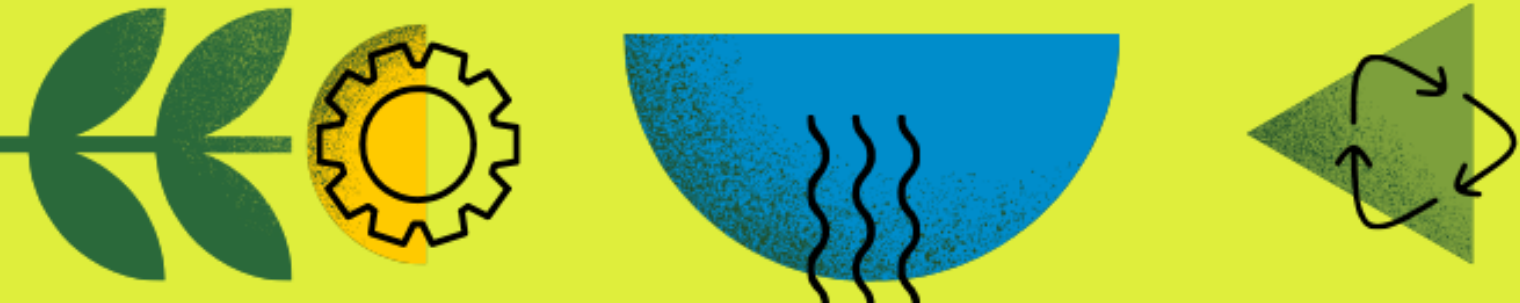
Recunoscând necesitatea implicării mai extinse și active a societății civile, totodată și necesitatea formării spiritului de apartenență și solidaritate, precum și importanța comunicării cu publicul;

Participanții la Forum au aprobat următoarele direcții prioritare:

- ▶ Sprijinirea și capacitarea organizațiilor neguvernamentale de mediu ca parteneri esențiali în promovarea democrației, responsabilității și sustenabilității în procesele decizionale privind mediul;
- ▶ Promovarea eforturilor comune între autorități publice, societatea civilă, parteneri de dezvoltare, mediul academic și sectorul privat pentru garantarea dreptului fiecărui cetățean la un mediu curat și echilibrat, în conformitate cu articolul 37 al Constituției Republicii Moldova.
- ▶ Recunoașterea impactului direct al stării mediului asupra sănătății publice, calității vieții și siguranței alimentare, și promovarea unor politici integrate pentru protecția solului, aerului, apei și biodiversității;

- ▶ Continuarea și intensificarea procesului de monitorizare a încălcărilor legislației de mediu, documentarea și sesizarea autorităților competente precum și a membrilor societății civile despre aceste încălcări;
- ▶ Promovarea unui management durabil și integrat al resurselor acvatice, cu un accent deosebit pe fluviul Nistru, râul Prut și afluenții acestora, prin acțiuni ferme orientate spre protejarea interesului național și prevenirea impactului negativ asupra ecosistemelor riverane;
- ▶ Consolidarea capacităților de adaptare la schimbările climatice ale tuturor actorilor, atât la nivel național, cât și local, în vederea creșterii rezilienței comunităților, reducerii vulnerabilităților și asigurării unei dezvoltări durabile pe termen lung;
- ▶ Integrarea soluțiilor bazate pe natură în strategiile de adaptare și combatere a efectelor schimbărilor climatice, precum deșertificarea, cu scopul de a spori sustenabilitatea intervențiilor și de a eficientiza utilizarea resurselor financiare și naturale în gestionarea riscurilor climatice, inclusiv seceta și inundațiile;
- ▶ Dezvoltarea și consolidarea domeniului științific și al cercetării silvice, având în vedere impactul schimbărilor climatice și necesitatea conservării biodiversității, în corelare strânsă cu obiectivele Programului național de extindere și reabilitare a pădurilor pentru perioada 2023–2032;
- ▶ Promovarea măsurilor de eficiență energetică în sectorul rezidențial și îmbunătățirea infrastructurii de producere și distribuție a energiei pentru reducerea poluării și a dependenței energetice;
- ▶ Sprijinirea activă a presei și jurnalismului de mediu ca actori-cheie în educația ecologică, informarea publicului, investigații jurnalistice și sensibilizarea opiniei publice cu privire la problemele de mediu;
- ▶ Elaborarea și implementarea, în parteneriat cu societatea civilă, a programelor dedicate de instruire, comunicare și sprijin tehnic, în vederea întăririi rolului ONG-urilor de mediu ca parteneri activi în procesul de armonizare legislativă și în sensibilizarea populației;
- ▶ Contribuirea la implementarea eficientă a dispozițiilor Convenției de la Aarhus prin organizarea de campanii de informare, educare și implicare activă a publicului în procesul de luare a deciziilor de mediu, consolidând astfel transparența, responsabilitatea autorităților și dreptul cetățenilor la un mediu sănătos;

- ▶ Stimularea implicării active a cetățenilor în procesele de luare a deciziilor de mediu, promovând dezvoltarea unui spirit de apartenență, solidaritate și responsabilitate față de protejarea mediului, ca element esențial al unei societăți democratice și sustenabile;
- ▶ Dezvoltarea parteneriatelor între organizațiile de mediu de pe ambele maluri ale Nistrului, între cele naționale cu locale, precum și colaborarea cu organisme și programe regionale și internaționale pentru facilitarea accesului la finanțare, schimb de experiență, expertiză tehnică și de cercetare;
- ▶ Oferirea de sprijin autorităților publice locale, instituțiilor de cercetare și învățământ, precum și altor actori relevanți, pentru consolidarea capacității de aplicare a cadrului normativ de mediu la nivel local și pentru dezvoltarea și implementarea de proiecte în domenii esențiale, precum adaptarea la schimbările climatice, gestionarea durabilă a deșeurilor, creșterea eficienței energetice, promovarea agriculturii ecologice, managementul integrat a resurselor acvatice, conservarea biodiversității, educația ecologică de calitate, accesul la informații și date de mediu, reîmpădurirea, revitalizarea ecosistemelor și extinderea spațiilor verzi;
- ▶ Elaborarea și promovarea unor instrumente financiare eficiente, atât naționale, cât și internaționale, pentru atragerea investițiilor publice și private în domeniul împăduririi, protecției pădurilor, conservării biodiversității, revitalizarea ecosistemelor acvatice și adaptării la schimbările climatice — inclusiv prin valorificarea oportunităților oferite de Fondul Național pentru Mediu, programe europene precum LIFE și Horizon Europe, dar și alte mecanisme de finanțare dedicate economiei verzi;
- ▶ Asigurarea unei prezențe constante și documentate în procesele decizionale ale organizațiilor societății civile, prin formularea de poziții și recomandări comune, precum și prin implicarea activă în consultări publice, grupuri de lucru legislative și procese de evaluare a impactului politicilor și strategiilor;
- ▶ Revitalizarea Consiliului ONG-urilor de Mediu prin inițierea unui nou proces de alegere a membrilor, consolidarea mandatului acestuia și instituirea unui mecanism funcțional de suport pentru secretariat, care să asigure continuitatea și sustenabilitatea activității, depășind caracterul exclusiv voluntar.
- ▶ *Până la alegerea noii componente, secretariatul va fi asigurat temporar de către AO EcoContact.*

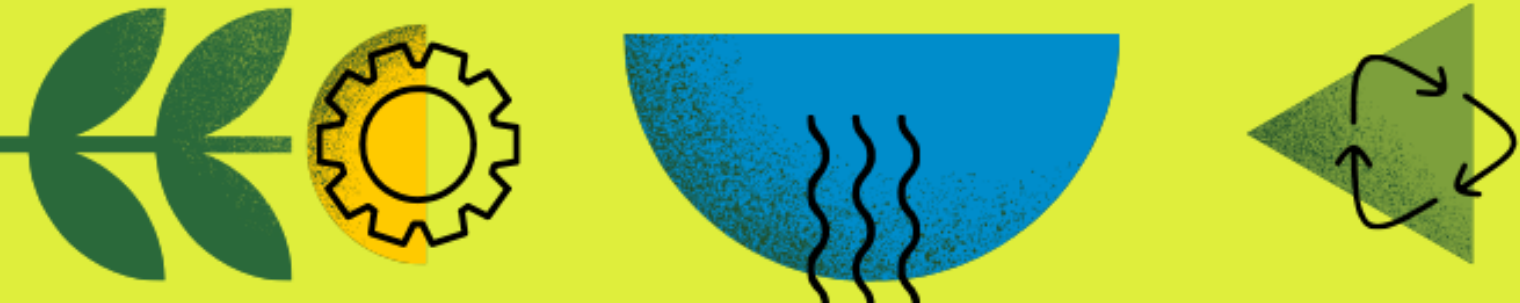
Participanții la Forum solicită autorităților:

pe aspectele de transparență și participare publică

- ▶ Asigurarea accesului publicului și implicarea activă a ONG-urilor de mediu, a tinerilor, femeilor inclusiv grupurile vulnerabile – și a structurilor de reprezentare ale acestora în procesul de consultare a tuturor proiectelor de acte normative din domeniul mediului, utilizării eficiente a resurselor naturale și schimbările climatice precum și sectoarelor conexe (agricultura, eficiență energetică, transport, sănătate, dezvoltare regională etc.), în conformitate cu legislația națională și angajamentele asumate prin Acordul de Asociere RM-UE, garantând participarea incluzivă și informată la toate etapele procesului decizional;
- ▶ Garantarea dreptului ONG-urilor de mediu de a interveni și în etapele parlamentare ale procesului legislativ, pentru a preveni modificări esențiale ale proiectelor de lege fără consultări suplimentare.

pe aspectele de implementare a Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului și justiție de mediu la adoptarea deciziilor în domeniul mediului

- ▶ Elaborarea, aprobarea și implementarea Planului Național pentru aplicarea Convenției de la Aarhus, în vederea asigurării accesului la informație, participării publicului în procesul decizional și accesului la justiție în domeniul mediului;
- ▶ Asigurarea implementării recomandărilor Comitetului de Supraveghere al Convenției de la Aarhus privind facilitarea accesului publicului la informațiile hidrometeorologice și datele de mediu, inclusiv prin stabilirea unor taxe rezonabile, clar justificate și percepute într-un mod transparent. Dezvoltarea, modernizarea și menținerea funcțională a sistemelor informaționale de mediu, asigurând actualizarea continuă a acestora și garantarea accesului publicului larg la informații și date de mediu într-un format deschis, transparent și ușor de utilizat;
- ▶ Identificarea, negocierea cu partenerii de dezvoltare a mecanismelor financiare de sprijinire a societății civile de la nivel local și național în vederea: consolidării capacității acestora de a asigura participarea activă a publicului în procesul decizional, inclusiv în cadrul procedurilor de evaluare de mediu la nivel locale, promovării beneficiilor integrării europene pe componenta de mediu și schimbări climatice;

- ▶ Promovarea și realizarea programelor de dezvoltare a capacităților reprezentanților organelor de drept, instituțiilor de mediu, autorităților publice locale și reprezentanților sectorului asociativ, axate pe asigurarea și garantarea dreptului la un mediu sănătos, implementarea cadrului normativ de mediu și a procesului de integrare europeană;
- ▶ Promovarea și realizarea campaniilor de informare și educație ecologică și conștientizare publică, precum și includerea domeniului educația de mediu ca domeniu eligibil pentru finanțare din Fondul Național pentru Mediu.

pe domeniul de conservare a biodiversității, ariilor protejate și a rețelei Emerald

- ▶ Instituirea unei structuri naționale specializate pentru coordonarea și gestionarea eficientă a Ariilor Naturale Protejate, în vederea asigurării unei administrări durabile a acestora, asigurării unui proces coordonat de extinderea a suprafețelor de arii protejate până la 8% din teritoriu, și reducerea pierderilor din calitatea ecosistemelor protejate;
- ▶ Instituționalizarea Parcului Național „Nistrul de Jos” prin adoptarea cadrului normativ relevant și înființarea structurilor administrative necesare, în vederea asigurării unei gestionări eficiente, protecției ariei naturale, conservării biodiversității și valorificării durabile a resurselor naturale din zonă;
- ▶ Schimbarea abordării de protecție și conservare a ecosistemelor sălbatice prin elaborarea unei noi Legi privind protecția naturii, cu scopul de a contribui la menținerea și restaurarea echilibrului natural al peisajului, protejarea diversității biologice, conservarea valorilor naturale, promovarea gestionării durabile a resurselor naturale în Republica Moldova;
- ▶ Crearea și operaționalizarea Sistemului Informațional Automatizat al Ariilor Naturale Protejate, cu acces public și interinstituțional, în scopul consolidării bazei de date privind rețeaua națională de arii protejate, inclusiv cele de tip Emerald, și facilitării proceselor de planificare, monitorizare și conservare a biodiversității;
- ▶ Consolidarea colaborării a instituțiilor de cercetare cu autoritățile și ONG-urile de mediu în vederea ajustării programelor de cercetare și ale planurilor de activitate ale acestora la prioritățile de mediu naționale, precum și în realizarea cercetărilor în teren privind cartarea speciilor și habitatelor în interes de conservare, elaborarea și actualizarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate, în conformitate cu cerințele și standardele internaționale de conservare a biodiversității;

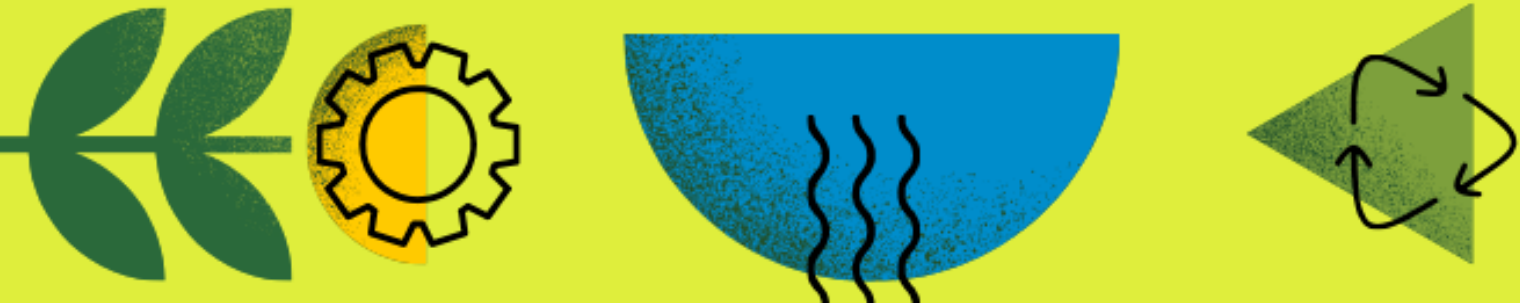
- ▶ Extinderea suprafeței ariilor naturale protejate din Republica Moldova, cu un accent deosebit pe consolidarea rețelei Emerald și facilitarea tranziției progresive către integrarea în rețeaua europeană Natura 2000, ca parte a eforturilor de conservare a biodiversității și aliniere la standardele și angajamentele internaționale și europene în domeniul protecției mediului.

pe domeniul de promovarea tranziției verzi și eficienței energetice

- ▶ Promovarea activă a utilizării eficiente a resurselor și integrarea principiilor tranziției verzi în sectoarele socio-economice ale țării, ca parte a unui model de dezvoltare durabilă, competitivă și rezilientă;
- ▶ Motivarea companiilor să adopte practici, politici și standarde de mediu prin crearea unor mecanisme de stimulare economică și fiscală, facilitarea accesului la fonduri verzi și promovarea responsabilității de mediu în sectorul privat, ca parte integrantă a tranziției către o economie durabilă;
- ▶ Integrarea criteriilor de Mediu, Social și Guvernanță (ESG) în procesele decizionale ale instituțiilor publice și ale companiilor, prin elaborarea unor mecanisme eficiente de evaluare și raportare a performanței în aceste domenii. Aceste mecanisme ar trebui să promoveze transparența, respectarea drepturilor omului, reducerea riscurilor, atragerea investițiilor durabile și consolidarea rezilienței instituționale în fața provocărilor climatice și socio-economice.

pe domeniul de împădurirea sustenabilă și studiile silviculturii: abordări inovatoare pentru conservarea și gestionarea pădurilor

- ▶ Promovarea implicării active a organizațiilor neguvernamentale de mediu în implementarea Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023–2032 și a Planului de acțiuni 2023–2027, precum și perfecționarea cadrului legal relevant, prin includerea aspectelor legate de pădurile cu valoare ridicată de conservare din Republica Moldova;
- ▶ Extinderea aplicabilității directe a Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) asupra malului stâng al Nistrului și promovarea dezvoltării de parteneriate de încredere între malurile Nistrului pentru implementarea proiectelor comune de împădurire și reabilitare ecologică;
- ▶ Crearea unui cadru legal favorabil și a unor mecanisme de finanțare dedicate susținerii pădurilor private, inclusiv prin includerea acestora în fondul forestier național, precum și a pepinierelor silvice private.

Asigurarea sprijinului guvernamental pentru dezvoltarea producției de puiți forestieri în containere (cu rădăcină protejată), prin investiții în infrastructură, formare profesională și susținerea cercetării științifice, în scopul creșterii calității materialului săditor și a eficienței lucrărilor de împădurire și reîmpădurire;
vCorelarea programului național de împădurire cu obiectivele de protecție și conservare a biodiversității, inclusiv prin măsuri de reducere a fragmentării fondului forestier.

pe domeniul de resurse de apă și bazine hidrografice

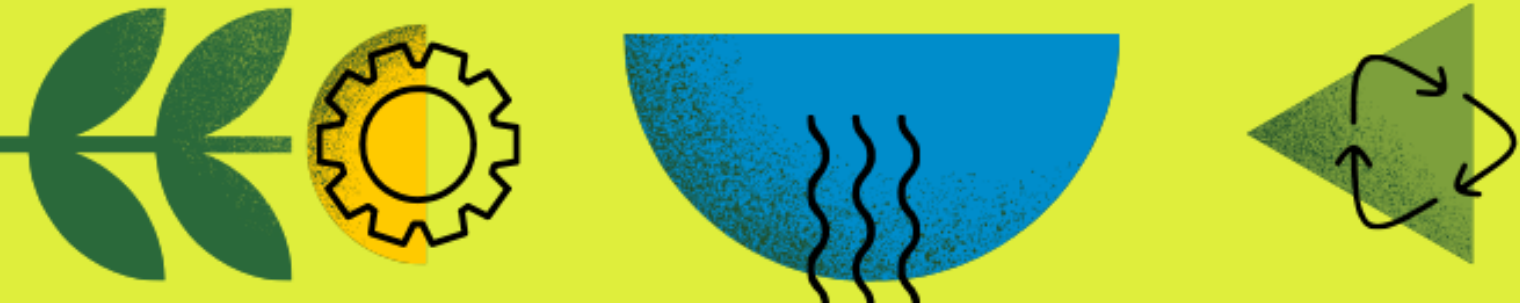
- ▶ Operaționalizarea secretariatului comitetelor și comisiilor bazinale, subbazinale și transfrontaliere, în vederea asigurării unei guvernante integrate, eficiente și participative a resurselor de apă;
- ▶ Implementarea Planului de management al bazinului hidrografic al râului Prut (2022) și a Planului de management al bazinului hidrografic al fluviului Nistru (2025), cu accent pe consolidarea colaborării intersectoriale, în special cu sectorul agricol, în vederea protecției resurselor de apă și utilizării durabile a acestora;
- ▶ Evaluarea impactului lacurilor de acumulare asupra cursurilor de apă interne și inițierea procesului de eliminare a celor care afectează negativ ecosistemele (ex. râul Camenca);
- ▶ Elaborarea de studii complexe pentru evaluarea stării râurilor interne ca bază pentru luarea deciziilor privind protecția și utilizarea durabilă a acestora;
- ▶ Asigurarea implicării active a autorităților din Ucraina și experților din regiunea transnistreană în mecanismele de gestionare comună a fluviului Nistru, ținând cont de caracterul său geografic și transfrontalier, în vederea asigurării unei guvernante integrate, sustenabile și echitabile a resurselor de apă;
- ▶ Instituirea unui sistem complet și funcțional de monitorizare a calității și cantității apei în bazinul fluviului Nistru și râului Prut care să ofere date fiabile și actualizate, necesare pentru fundamentarea deciziilor bazate pe dovezi și pentru o gestionare eficientă și durabilă a resurselor de apă;
- ▶ Continuarea negocierilor în vederea revizuirii documentelor de regularizare și gestionare a Nodului Hidroenergetic Nistrean, cu accent pe integrarea criteriilor ecologice și hidrologice, în vederea protejării ecosistemelor acvatice, menținerii regimului natural de curgere și asigurării unui echilibru durabil între utilizările economice și protecția mediului;

- ▶ Recunoașterea fluviului Nistru și a râului Prut ca importante coridoare biologice europene și de protecție a speciilor rare de păsări care depind de aceste habitate, în scopul conservării biodiversității și promovării unui management ecologic sustenabil al resurselor acvatice și terestre din bazinul râului;
- ▶ Îmbunătățirea gestionării bazinelor hidrografice prin extinderea lucrărilor de împădurire malurile râurilor, contribuind astfel la conservarea solurilor, protecția resurselor de apă și consolidarea biodiversității în zonă;
- ▶ Instituirea unor măsuri stricte de reglementare și control al activităților de extracție a nisipului și prundișului din albia fluviului Nistru și râului Prut, inclusiv interzicerea extragerii necontrolate, având în vedere rolul esențial al acestor sedimente în procesele de preepurare naturală a apei și menținerea echilibrului ecosistemelor acvatice;
- ▶ Prevenirea proceselor de eroziune a solurilor prin promovarea și aplicarea metodelor durabile de prelucrare a terenurilor agricole, în vederea menținerii fertilității solului, reducerii impactului asupra mediului și asigurării unei agriculturi reziliente în contextul schimbărilor climatice;
- ▶ Asigurarea continuității programelor educaționale și de conștientizare cu privire la importanța ecologică, economică și culturală a râului Nistru, inclusiv prin alocarea de resurse financiare dedicate, pentru a sprijini implicarea comunității și protecția pe termen lung a acestui ecosistem valoros.

pe domeniul de activități jurnalistice de mediu

- ▶ Acordarea de sprijin continuu pentru consolidarea capacităților în domeniul jurnalismului de mediu, inclusiv prin facilitarea formării profesionale, accesului la informații relevante și susținerea realizării de anchete și materiale care reflectă problemele și soluțiile de mediu la nivel local și național;
- ▶ Extinderea finanțării dedicate mass-mediei pentru dezvoltarea de proiecte axate pe jurnalismul de mediu, cu scopul de a stimula producerea de conținut informativ și investigativ de interes public și de a promova o acoperire constantă și responsabilă a temelor de mediu;
- ▶ Investirea în cercetarea de mediu și crearea unei baze de date publice, accesibile jurnaliștilor și actorilor societății civile, care să sprijine documentarea profesională și inițiativele de educare și informare a populației privind schimbările climatice, conservarea resurselor și tranziția verde;

- ▶ Asigurarea protecției jurnaliștilor și apărătorilor mediului împotriva intimidărilor, presiunilor sau altor forme de constrângere, prin crearea unui climat favorabil libertății de exprimare și accesului la informații de interes public, necesare desfășurării activităților de jurnalism de mediu și activism civic.

pe domeniul de adaptare la schimbările climatice

- ▶ Crearea de parteneriate între sectorul privat, ONG-uri și instituții guvernamentale pentru dezvoltarea unui sistem alimentar rezilient, echitabil și sustenabil, adaptat la schimbările climatice;
- ▶ Implicarea activă a ONG-urilor în eforturile de combatere a deșertificării, prin identificarea și implementarea măsurilor adecvate pentru ameliorarea situației cauzate de schimbările climatice;
- ▶ Facilitarea formării mentalități sustenabile în rândul tinerilor necesită implementarea unor măsuri strategice la nivel educațional, prin actualizarea curriculei școlare care să asigure continuitatea și înrădăcinarea practicilor responsabile față de mediu, astfel încât tinerii să fie adaptați la schimbările climatice;
- ▶ Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de sectorul agricol prin promovarea agroecologiei, utilizarea resurselor regenerabile și adoptarea unor măsuri specifice de diminuare a amprentei climatice a agriculturii;
- ▶ Creșterea suprafețelor destinate agriculturii ecologice și aplicarea rotației culturilor ca măsură esențială pentru conservarea fertilității solului și reducerea utilizării inputurilor chimice;
- ▶ Crearea de parteneriate între sectorul privat, ONG-uri și instituții guvernamentale pentru dezvoltarea unui sistem alimentar rezilient, echitabil și sustenabil, adaptat la schimbările climatice;
- ▶ Promovarea agriculturii sustenabile prin creșterea suprafețelor cultivate în sistem ecologic, în special cu culturi precum soia, și încurajarea practicilor agricole regenerative care contribuie la protecția biodiversității, reducerea impactului asupra mediului și menținerea sănătății solului.

Participanții la Forum sugerează donatorilor următoarele acțiuni

- Elaborarea și implementarea unor instrumente de finanțare dedicate organizațiilor neguvernamentale de mediu, cu mecanisme care să permită accesul inclusiv al organizațiilor neguvernamentale locale.
- Includerea în mecanismele de finanțare pentru organizațiile neguvernamentale de mediu a componentelor de suport organizațional și de consolidare a capacităților, inclusiv extinderea duratei de implementare a proiectelor de mediu și creșterea valorii granturilor.
- Încurajarea cooperării active în cadrul programelor bilaterale și al celor finanțate de Uniunea Europeană, pentru a sprijini implementarea unor inițiative comune în domeniul protecției mediului, gestionării resurselor naturale și dezvoltării durabile, promovând schimbul de bune practici și mobilizarea de fonduri pentru proiecte regionale de impact.
- Asigurarea unui sprijin mai consistent pentru ONG-urile de mediu active la nivel local, din întreaga țară, pentru derularea de proiecte de mediu la scară mică și medie, inclusiv pentru inițiativele desfășurate pe ambele maluri ale Nistrului.